

УДК 330.332.2:63
JEL Classification Q010

Тимошенко М.М.
к.е.н., доцент, директор
E-mail : info@zhatk.zt.ua
Житомирський агротехнічний коледж
Житомир, Україна

НЕОБХІДНІСТЬ ТА ШЛЯХИ ЗРОСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ НА ЗАСАДАХ ІНКЛЮЗИВНОСТІ

Анотація

Пріоритетним напрямом вирішення складних соціально-економічних проблем на селі (демографічна криза, високий рівень безробіття, міграційний вплив населення, недосконалість соціальної інфраструктури, низька мотивація праці та ін.) є підвищення інвестиційної привабливості та залучення значних інвестиційних ресурсів на засадах інклюзивності. З огляду на це обрана тема є своєчасною та актуальною.

Метою статті є аналіз сучасного стану та тенденцій розвитку інвестиційної діяльності на сільських територіях, розробка та обґрунтування стратегічних напрямків зростання інвестиційної привабливості сільської економіки в контексті забезпечення інклюзивності розвитку.

Методологічною основою дослідження є діалектичний, системний та синергетичний науковий підходи й наукові методи: абстрактно-логічний, зокрема прийоми індукції та дедукції, аналогії та співставлення, операціоналізації понять; метод теоретичного узагальнення, аналізу й синтезу; прийоми економіко-статистичного методу (спостереження, порівняння, табличний, графічний) тощо.

У статті розкрито особливості, значення та функції інвестиційної діяльності на сільських територіях. Здійснено оцінку сучасного стану та тенденцій розвитку інвестиційної активності в умовах сільського економічного простору.

Узагальнено науково-теоретичні засади щодо інтерпретації поняття «інклюзивний розвиток». Розкрито стратегічні орієнтири сталого розвитку нашої держави у контексті інклюзивності на основі розробленого проекту Стратегії сталого розвитку України на період до 2030 року. Визначено пріоритетні напрямки соціо-еколого-економічного розвитку села та шляхи зростання інвестиційної привабливості сільських територій України в умовах інклюзивності.

Ключові слова: сільські території; інвестиційна діяльність; інвестиційна привабливість; соціально-економічний розвиток, інклюзивне зростання, інклюзивна економіка.

Вступ. Формування ефективної моделі організаційно-економічного механізму реалізації стратегії соціально-економічного розвитку сільських територій України нині залишається невирішеною проблемою. Перепоною сталому сільському розвитку є низька інвестиційна привабливість сільської економіки, відсутність локальних інвестиційних ініціатив, диференціація соціально-економічного рівня регіонів держави тощо. Адже, як відомо, сталість розвитку будь-якої системи залежить від здатності адаптуватись до економічних умов, що постійно змінюються. Соціально-демографічні, організаційно-економічні та екологічні показники, які характеризують рівень життя сільського населення України та її регіонів, є досить низькими: щороку знижується трудова активність та зростає безробіття; продовжується міграційний відхід сільської молоді у міста та за кордон; погіршуються кількісні характеристики соціально-демографічних процесів та знижуються показники якості життя; нераціональне використання енергії та природно-сировинних ресурсів; деградація земельного, водного і лісового фондів;

недотримання науково обґрунтованих систем землеробства; знищення біорізноманіття; деформовано структуру сільськогосподарського виробництва; недосконалість механізмів інноваційно-інвестиційного та фінансово-кредитного забезпечення аграрного розвитку; цінові диспропорції тощо. Як наслідок, за 27 років незалежності країни (1991-2018 рр.) чисельність сільського населення зменшилася на 3,7 млн осіб, а кількість сільських населених пунктів – на 427 одиниць. Вважаємо, що пріоритетним напрямом вирішення складних соціально-економічних проблем на селі є підвищення інвестиційної привабливості та залучення значних інвестиційних ресурсів на засадах інклюзивності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Напрями активізації інвестиційних процесів та забезпечення інвестиційної привабливості сільських територій знайшли своє відображення у працях багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених. В Україні вивченню стану, проблем та напрямів залучення інвестицій до економіки села присвячені роботи В. Андрійчука, О. Бородіної [16], І. Віниченка [7], І. Гончаренка, В. Збарського, М. Кісіля, Н. Котенко [12], Ю. Лупенка, О. Могильного, П. Саблука, О. Скидана, А. Стельмашука, О. Попової [16], І. Прокопи [16] та ін. Нині проблеми та особливості інклюзивного розвитку висвітлюються в основному у працях зарубіжних науковців: Асмоглоу Д. та Робінсона Д. [1, 2], Райнерта Е.С. [15], Голандера С. [4], Болінга Р. [4], Подеста Дж. [5], Бедоса З.М. [9] та ін. Вивченню теоретичних засад та властивостей інклюзивного розвитку присвячені окремі роботи вітчизняних вчених: Базилюка А.В. [6], Затонацької Т.Г. [8], Кожемякіної С.С. [11], Тараненко І.В. [16] та ін. Проте, попри значну увагу і вагомий внесок науковців у вирішення зазначеної проблеми, науково-методологічне обґрунтування можливих джерел й напрямків залучення інвестиційних ресурсів на засадах інклюзивності задля реалізації стратегії сталого розвитку сільських територій України все ще залишаються невирішеними.

Метою статті є аналіз сучасного стану та тенденцій розвитку інвестиційної діяльності на сільських територіях, розробка та обґрунтування стратегічних напрямків зростання інвестиційної привабливості сільської економіки на засадах інклюзивності.

Методологія дослідження. Методологічною основою дослідження є діалектичний та системний підходи до вивчення фундаментальних положень економічної науки стосовно соціально-економічного розвитку сільських територій. За допомогою економіко-статистичного методу (прийоми – статистичного спостереження, порівняння, табличний, графічний) досліджено сучасний стан інвестиційної діяльності на сільських територіях. На основі методу аналізу і синтезу обґрунтовано стратегічні орієнтири сталого сільського розвитку у контексті інклюзивності. Абстрактно-логічний метод, зокрема прийоми індукції та дедукції, аналогії та співставлення, операціоналізації понять використаний для систематизації результатів дослідження, теоретичного узагальнення й формулювання висновків та пропозицій.

Результати. Найчастіше інвестиційна діяльність розглядається як процес вкладання всіх видів майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, спрямована на створення прибутку (доходу) або досягнення соціального ефекту у країні, її регіонах та галузях економіки [13]. Інвестиційна діяльність відіграє значну роль в економічному процесі та є визначальним чинником розвитку держави, при цьому сама залежить від ряду екзогенних та ендегенних факторів та взаємодіючих елементів, які надають їй ознак системи.

Вагомого значення набуває інвестиційна діяльність на сільських територіях, що розглядаються як складна соціо-еколого-економічна система, яким притаманна риса багатофункціональності. Залучення інвестиційних ресурсів в сільську економіку повинно здійснюватись шляхом створення сприятливого інвестиційного клімату та з врахуванням особливостей сучасної парадигми сільського розвитку на засадах інклюзивності. Варто

зазначити, що інвестиційна діяльність на сільських територіях виконує низку функцій, які доцільно об'єднати у дві великі групи – соціально-демографічні та організаційно-економічні (табл. 1).

Таблиця 1. Система функцій інвестиційної діяльності на сільських територіях (складено автором на основі [7, с. 35-46; 13])

<i>Соціально-демографічні</i>	<i>Економіко-організаційні</i>
Визначають поточний та майбутній рівень споживання	Визначають рівень економічного зростання й розвитку
Визначають розвиток охорони здоров'я, умов праці й відпочинку	Впливають на темпи НТП й оновлення аграрного виробництва
Підвищують рівень зайнятості сільського населення	Визначають темпи структурної та галузевої перебудови
Визначають темпи житлового будівництва та розвитку соціальної інфраструктури	Сприяють диверсифікації виробництва, покращують якість продукції та послуг
Впливають на розвиток культури й професійної підготовки	Підвищують конкурентоспроможність сільськогосподарської продукції
Визначають стан навколишнього природного середовища та екологічної рівноваги	Забезпечують економічну ефективність виробництва та максимальне використання конкурентних переваг

Система інвестиційного забезпечення розвитку сільських територій, яка спрямована на зміцнення інвестиційного потенціалу села, є важливим інструментом економічного механізму реалізації стратегії сталого сільського розвитку. Досліджуючи еволюційні зміни пріоритетів інвестиційної діяльності на сільських територіях, Котенко Н.М. зазначає, що в останні роки відбулась поступова трансформація її парадигми, основними проявами якої є: *по-перше*, переорієнтація інвестиційних процесів із зовнішніх на внутрішні джерела фінансування, що обумовлено низькою інвестиційною привабливістю сільських територій, обмеженими можливостями місцевих підприємств фінансувати вирішення соціальних та екологічних проблем, практичною відсутністю державного механізму фінансового забезпечення сільського розвитку; *по-друге*, зміна цільового спрямування в напрямі сільське господарство – сільська територія – сільська громада [12, с. 8].

Відомо, що визначальним критерієм ефективності формування і використання інвестиційного потенціалу сільських територій є їх інвестиційна активність. Проведений аналіз статистичних даних свідчить про зростання обсягів інвестиційних ресурсів, вкладених на сільських територіях України (табл. 2). Зокрема, у 2017 р. вартість капітальних інвестицій у фактичних цінах склала 57804,7 млн грн, що на 38745,7 млн грн або більш як втричі вище порівняно з 2013 р. Проте темпи активності протягом 2013-2017 рр. були нестійкими.

Таблиця 2. Динаміка та стан інвестиційної діяльності на сільських територіях України (розраховано автором за даними [17, с. 363; 13])

Види діяльності	Роки					2017р. до 2013 р.	
	2013	2014	2015	2016	2017	+,-	%, раз
Всього (у фактичних цінах), млрд. грн	267,7	219,4	273,1	359,2	412,8	145,1	154,2
<i>в тому числі:</i>							
Сільське, лісове та рибне господарство, млрд. грн	19,1	18,8	30,2	50,5	57,8	38,7	в 3,0 р.
У % до всього	7,1	8,6	11,1	14,1	14,0	6,9	x
<i>з них:</i>							
Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних з ним послуг, млрд. грн	18,6	18,4	29,3	49,7	57,0	38,4	в 3,1 р.
У % до всього	6,9	8,4	10,7	13,8	13,8	6,9	x

На нашу думку, залученню коштів для розвитку сільських територій сприятиме ґрунтовна інвестиційна політика, яка спрямована на: розвиток інвестиційної інфраструктури; створення сприятливого клімату для залучення іноземних інвестицій в економічну, соціальну та екологічну сфери сільської економіки; удосконалення порядку формування та використання державних фінансових ресурсів, призначених для інвестування; налагодження партнерських відносин у системі «влада – аграрний бізнес – сільські територіальні громади» та забезпечення соціальної відповідальності бізнесу; інформаційно-консультаційна підтримка та допомога у сфері реалізації міжнародних, державних, регіональних та місцевих програм та проектів розвитку сільських територій тощо.

Варто наголосити, що нині доцільно здійснювати розрахунки показників необхідних обсягів та напрямів залучення інвестицій на основі адекватних критеріїв оцінки рівня економічного розвитку як держави в цілому, так і її окремих територій. Щороку збільшується коло наукових інтересів щодо пошуку моделі соціально-економічної системи, яка б відповідала теорії сталого розвитку умовах з перетворення виробничо-індустріального суспільства в інтелектуальне. У зв'язку з цим, в аграрній економічній науці виникла об'єктивна необхідність дослідження саме інклюзивного економічного зростання сільської економіки з метою формування інклюзивної моделі розвитку всієї держави.

Методологічну основу інклюзивності розвитку становить сукупність етимологічно споріднених понять (інклюзивність, інклюзивне зростання, інклюзивне суспільство, інклюзивні інституції та ін.), які є похідними від категорії інклюзія. Розглянемо походження та значення вище вказаних дефініцій з метою розкриття понятійно-категоріального апарату предмету дослідження (рис. 1).

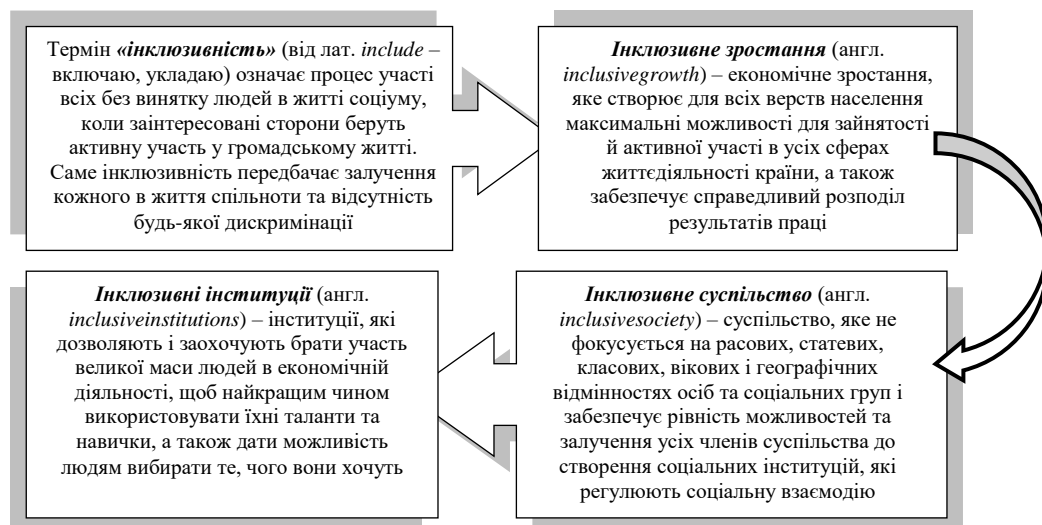

Рис. 1. Методологічна сутність та взаємозв'язок між категоріями, які визначають інклюзивний розвиток (складено автором за матеріалами [14, с. 29])

Саме інклюзивне зростання розглядається як економічне зростання, яке, крім збільшення обсягів валового продукту, забезпечує прогрес суспільства в цілому. Це означає, що загалом вигоди від збільшення продуктивності і добробуту в економічній системі будуть рівномірно розподілені між всіма людьми, а не сконцентровані в руках у

окремих осіб. Як наслідок – результатом такого розподілу є збільшення добробуту та підвищення рівня життя всіх верств суспільства.

Нині інклюзивність обрано найважливішою умовою економічного зростання відповідно до Стратегії «Європа-2020» (Europe 2020). Згідно з вище вказаною стратегією, європейська політика націлена на реалізацію цілей та заходів, що забезпечать якнайшвидший вихід з кризи та дозволять створити конкурентоспроможну економіку з нижчим рівнем безробіття та вищим рівнем працевлаштування.

Власне інклюзивне зростання у стратегії *Europe 2020* націлене на високу зайнятість із забезпеченням економічної, екологічної, соціальної і територіальної єдності шляхом: підвищення рівня зайнятості у Європі – зростання кількості привабливих робочих місць, особливо для жінок, молоді та осіб передпенсійного віку; надання допомоги й підтримки людям усіх вікових у вирішенні питань управління змінами й ризиками через необхідність інвестування в освіту й професійне навчання; модернізації й удосконалення ринку праці та системи соціального захисту; розповсюдження результатів отриманого зростання на всі частини ЄС [3].

Стратегічні орієнтири сталого розвитку нашої держави у контексті інклюзивності знайшли своє відображення в проекті Стратегії сталого розвитку України на період до 2030 року. Розроблений документ містить цілісну систему стратегічних та операційних цілей та відповідних індикаторів переходу до інтегрованого економічного, соціального та екологічного розвитку країни до 2030 року й будуватиметься на 17 глобальних Цілях сталого розвитку (рис. 2).

Рис. 2. Стратегічні цілі сталого розвитку України на період до 2030 року в контексті інклюзивності (сформовано автором за даними [14])

Вище вказана Стратегія також визначає інституційні засади її впровадження, напрями міжгалузевої та міжсекторальної взаємодії, основні рушійні сили, інструменти та важелі її реалізації. Цільові показники та індикатори розраховані для трьох етапів імплементації Стратегії: 2016-2020 рр., 2021-2025 рр. і 2026-2030 рр. Варто зазначити, що для реалізації першої, найважливішої цілі визначено доцільним вбачається: *по-перше*, сприяти тривалому інклюзивному збалансованому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх; *по-друге*, створити життєстійку інфраструктуру, сприяти інклюзивному збалансованому промисловому розвитку та інноваціям. Саме приватна підприємницька, інвестиційна та інноваційна діяльність визнані рушійними силами забезпечення інклюзивного економічного зростання,

створення нових робочих місць та підвищення якості життя населення [14, с. 2-6].

Все вище вказане підкреслює необхідність інклюзивного зростання як основи соціально-економічного розвитку країни через інклюзію усіх членів суспільства та гуманізацію економічних процесів шляхом формування ціннісних орієнтацій. Вважаємо, що саме модель інклюзивного розвитку є найбільш прийнятною для України з метою забезпечення конкурентоспроможності сільської економіки, рівномірного підвищення рівня життя сільського населення на основі ефективного використання конкурентних переваг сільських територій.

Підвищення інвестиційної привабливості сільських територій Західного Полісся України на засадах інклюзивності є складовою частиною загального управління інвестиційною діяльністю на рівні держави й охоплює планування, організацію, мотивацію та контроль економічних відносин, які формуються між суб'єктами в інвестиційній сфері сільської економіки. Формування ефективного організаційно-економічного механізму реалізації стратегії сталого розвитку через інвестиційну, податкову, грошово-кредитну політику, а також регулювання обсягу іноземних інвестицій є найбільш дієвим інструментом у розвитку сприятливого інвестиційного клімату на сільських територіях. Встановлено, що інвестиційний клімат у сільській місцевості за соціоцентричного підходу повинні формувати не рівень розвитку пріоритетних галузевих виробництв (аграрна сфера), а людський капітал громад. В теорії сільського розвитку під людським капіталом громад розуміють нагромаджений творчий потенціал членів громади у вигляді сукупності продуктивних здібностей, які при використанні сприяють підвищенню рівня та покращання якості життя людей, становленню соціального добробуту в громаді, сталому розвитку сільської місцевості [16, с. 224]. Стратегічним об'єктом вкладання інвестицій на майбутнє повинна стати людина якосновна продуктивна сила, носій культурно-виховних цінностей та власне споживач створюваних матеріальних й нематеріальних благ.

Для підвищення інвестиційної привабливості сільської економіки має бути раціональним та ефективним поєднання виробничого й невиробничого потенціалів села з метою забезпечення гідних умов проживання та праці населення. Особливості сучасної парадигми сільського розвитку на засадах інклюзивності вимагають насамперед оптимального використання соціальних, економічних і природних ресурсів на засадах сталого розвитку, розширення сфер діяльності, які, безпосередньо не пов'язані з аграрним сектором. Адже, як відомо, конкурентні переваги сільських територій України забезпечують всі сприятливі умови для сталого розвитку (табл. 3).

Важливим чинником зростання інвестиційної привабливості сільських територій є визначення інвестиційного потенціалу, який, *по-перше*, характеризується сукупною здатністю сільської економіки здійснювати інвестиційну діяльність у всіх сферах; *по-друге*, виконувати кваліфіковане надання робіт і послуг, що задовольняють запити як населення так і суб'єктів господарювання; *по-третє*, можливістю забезпечувати процеси відтворення і споживання конкурентоспроможної продукції. Як наслідок, доцільним вбачається визначення напрямів підвищення ефективності використання мінерально-сировинних, земельних, водних і лісових ресурсів, а також соціального потенціалу сталого розвитку села.

З метою забезпечення інвестиційної привабливості сільських територій на засадах інклюзивності необхідно підвищити ефективність управління процесами інвестування розвитку соціально-економічного потенціалу села. З цією метою доцільно посилити взаємодію органів місцевої виконавчої влади і місцевого самоврядування. Крім того, у реалізації цих процесів повинні брати активну участь усі зацікавлені сторони (*стейкхолдери*) – уряд, громадянське суспільство, громадські й кооперативні організації,

приватний сектор, представники агробізнесу тощо. Кожен з них повинен здійснити свій внесок у розбудову інклюзивного життєвого середовища на селі, побудованого на засадах соціальної справедливості, екологічної рівноваги й ефективного використання конкурентних переваг сільських територій. Це забезпечить: цільову розробку нових інвестиційних проєктів; захист цільового використання природно-кліматичних ресурсів і довкілля; запровадження конкурсного відбору потенційних інвесторів; вирішення проблеми відсутності інвестиційної інфраструктури; підвищення ефективності та зменшення строків окупності інвестиційних проєктів; покращення інвестиційного клімату сільських територій тощо. При розробці нових інвестиційних проєктів обов'язково повинні бути враховані державні соціальні гарантії, норми й нормативи, екологічні вимоги й обмеження, вимоги щодо господарського використання земельних, лісових й водних ресурсів, організації сільських територій тощо.

Таблиця 3. Стратегічні напрями інвестиційної діяльності на сільських територіях в контексті забезпечення інклюзивного розвитку (розроблено автором)

<i>Стратегічні напрями інвестування</i>			
Нарощення соціально-демографічного потенціалу та покращання якості життя	Розвиток, раціональне використання та нарощення економічного потенціалу	Створення безпечного та сприятливого для життя і здоров'я довкілля	Підвищення культурно-духовного рівня, збереження традицій на селі
<i>Створення робочих місць, підвищення мотивації праці та забезпечення соціального захисту селян</i>	<i>Підтримка та стимулювання розвитку приватної ініціативи селян в сфері диверсифікації агробізнесу</i>	<i>Здійснення комплексного агрохімічного обстеження ґрунтів території сільських громад</i>	<i>Здійснення комплексу заходів щодо залучення спонсорських коштів у розвиток культури, освіти, спорту та ін.</i>
<i>Розвиток агротуризму, що забезпечить зайнятість та дозволить пізнати історико-культурну спадщину й рекреаційні ресурси</i>	<i>Надання підприємцям можливості доступу до місцевих ресурсів через отримання дозволів на реконструкцію недіючих приміщень</i>	<i>Розробка та виконання проєктів з очистки природних джерел, річок, озер та інших водойм, які знаходяться на сільській території</i>	<i>Забезпечення доступу сільських жителів до світової інформаційної мережі Інтернет, надання консультаційних послуг</i>
<i>Поліпшення житлових умов громадян, що мешкають в сільській місцевості, у тому числі молодих сімей і молодих фахівців</i>	<i>Проведення інформаційно-консультаційної роботи про можливості розвитку нетрадиційних галузей виробництва</i>	<i>Налагодження системи централізованого збору й вивозу сміття, впорядкування стихійних сміттєзвалищ</i>	<i>Впровадження системи організаційно-виховної роботи з дітьми, проведення тематичних зустрічей</i>
<i>Розвиток мережі закладів комунально-побутової та інженерної інфраструктури в сільській місцевості</i>	<i>Формування єдиної бази даних інноваційно-інвестиційних проєктів та програм розвитку</i>	<i>Викопування нових та здійснення регулярного поточного ремонту існуючих стічних каналів</i>	<i>Організація творчих конкурсів та інших культурних заходів, присвячених пропаганді сільського способу життя</i>
<i>Розробка та обґрунтування програми капітального ремонту та реконструкції доріг і вулиць</i>	<i>Заходи щодо підтримки роботи та створенні обслуговуючих кооперативів</i>	<i>Впровадження системи протиерозійних та меліоративних заходів</i>	<i>Організація зустрічей з відомими земляками, їх нацадками, культурними діячами тощо</i>

Висновки і перспективи. За результатами проведеного дослідження встановлено, що саме концепція інклюзивного зростання розширює традиційні моделі економічного зростання. При цьому забезпечуючи рівність трьох основних системоутворюючих складових сталого розвитку: формування і розподілу доходів й розвитку економіки; людського капіталу й соціального захисту та якості навколишнього середовища і безпеки довкілля. Основними векторами забезпечення інвестиційної

привабливості сільських територій в умовах побудови інклюзивної моделі сільської економіки є: соціальна сфера (в центрі – людина); економічна (сталий розвиток, використання конкурентних переваг, відповідальне споживання) та екологічна (збереження довкілля та здатність екосистем до самовідтворення).

Список використаних джерел

1. Acemoglu D., Cantoni D., Johnson S., and Robinson James A. «From Ancien Régime to Capitalism: The Spread of the French Revolution as a Natural Experiment» In Jared Diamond and James A. Robinson, eds. *Natural Experiments in History*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press. 2010. P. 1-44.
2. Acemoglu D., Robinson James A. *Why nations fail: the origins of power, prosperity, and poverty*. 1st ed. Acemoglu Daron and James Robinson: Why Nations Fail, Crown Business. 2012. 544 p.
3. Europe 2020. Priorities. European Commission. URL: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/priorities/index_en.htm.
4. Hollander S., Bolling R. Practice, don't preach: getting serious about inclusive development. URL: <http://www.thebroker online.eu>.
5. Podesta J. Inclusive Economic Growth: Increasing Connectivity, Expanding Opportunity, and Reducing Vulnerability. URL: <https://www.americanprogress.org/issues/economy/report/2013/02/07>.
6. Базилюк А.В., Жулин О.В. Інклюзивне зростання як основа соціально-економічного розвитку. *Економіка і управління на транспорті*. 2015. Вип. 1. С.19-29.
7. Вініченко І.І. Інвестиційна діяльність аграрних підприємств: монографія. Донецьк : Юго-Восток, 2010. 444 с.
8. Затонацька Т.Г. Фінансове забезпечення інклюзивного зростання та подолання бідності в Україні: існуюча практика та перспективи. *Теоретичні та прикладні питання економіки*. 2014. Випуск 1 (28), Т.2. С. 102-112.
9. Зені Мінтон Бедос. Для багатших і для бідніших. Зростання нерівності – одна з найбільших соціально-економічних і політичних проблем сучасності. URL: <http://tyzhden.ua/World/62625>.
10. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності по регіонах за 2017 рік : експрес-випуск Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
11. Кожемякіна С.С. Підвищення продуктивності праці як основа економічного зростання в Україні. *Економіка України: інноваційна стратегія українських реформ: кол. монографія; відп. ред. В.Ф. Беседін, А.С. Музиченко*. Київ : НДЕІ, 2010. С. 83-91.
12. Когенко Н.М. Стратегічні напрями інвестиційної діяльності на сільських територіях : автореф. дис. кандидата екон. наук : 08.00.03. ЖНАЕУ. Житомир : ЖНАЕУ, 2015. 20 с.
13. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.12.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
14. Проект Стратегії сталого розвитку України на період до 2030 року. URL: <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/sustainable-development-report/Sustainable-Dev-Strategy-for-Ukraine-by-2030.html>.
15. Райнерт Э.С. Как богатые страны стали богатыми, и почему бедные страны остаются бедными. пер. с англ. Н. Автономовой; под ред. В. Автономова; Гос. ун-т Высшая школа экономики. Москва : Изд. дом Гос. ун-та Высшей школы экономики, 2011. С. 153.
16. Соціоекономічний розвиток сільського господарства і села : сучасний вимір / Бородіна О. М. та ін. ; за ред. чл.-кор. НАН України О.М. Бородіної. Київ : НАН України, Ін-т екон. та прогнозув., 2012. 320 с.
17. Статистичний щорічник України за 2016 р.; за ред. І.Є. Вернера. Київ, 2017. 611 с.
18. Тараненко І. В. Модифікація глобалізаційно-інноваційної моделі світової економіки на засадах сталого розвитку: нові виміри конкурентоспроможності. *Європейський вектор економічного розвитку*: зб. наук. пр. Дніпропетровськ : Дніпропетровський університет ім. Альфреда Нобеля, 2013. Вип. 1 (12). С. 172–185.

Дата надходження статті до редакції: 19.09.2018

Рецензування: 01.11.2018 Прийняття в друк: 24.11.2018

Tymoshenko M. M.
PhD (Agric.), Associate Professor, Director
E-mail: info@zhatk.zt.ua
Zhytomyr Agrotechnical College
Zhytomyr, Ukraine

NECESSITY AND WAYS OF GROWTH OF INVESTMENT APPEAL FOR RURAL AREAS ON THE BASIS OF INCLUSION

Abstract

The priority direction of solving complex socio-economic problems in the countryside (demographic crisis, high unemployment rate, migratory outflow of population, imperfect social infrastructure, low motivation of labor, etc.) is to increase investment appeal and draw significant investment resources on the basis of inclusion. According to this, the topic is timely accurate and relevant.

The purpose of the article is to analyze the current state and trends of investment activity in rural areas, to develop and substantiate strategic directions of growth of investment appeal of rural economy on the basis of inclusion.

The methodological basis of the study comprises dialectical and systematic research approaches of the fundamental provisions of economic science in relation to the socio-economic development of rural areas. With the help of the economic-statistical method (such methods as - statistical observation, comparison, tabular, graphical) the present state of investment activity in rural areas is investigated. Strategic guidelines for sustainable rural development in the context of inclusiveness are substantiated according to the analysis and synthesis methods. Abstract-logical method, in particular methods of induction and deduction, analogy and comparison, operationalization of concepts used to systematize research results, theoretical generalization and formulation of conclusions and proposals.

The article reveals peculiarities, significance and functions of investment activity in rural areas. An estimation of the current state and trends of investment activity development under the conditions of the rural economic space is done.

Overview of scientific and theoretical bases for the interpretation of the concept of "inclusive development" was conducted. The strategic directions of sustainable development of our state in the context of inclusion are outlined on the basis of the developed draft Strategy for Sustainable Development of Ukraine for the period up to 2030. The priority directions of socio-ecological and economic development of the village and ways of increasing the investment appeal of rural areas of Ukraine under the inclusion conditions are determined.

Keywords: *rural areas; investment activity; investment appeal; socio-economic development, inclusive growth, inclusive economy.*

References

1. Acemoglu, D., Cantoni, D., Johnson, S., & Robinson, James A. (2010). *From Ancien Régime to Capitalism: The Spread of the French Revolution as a Natural Experiment*. In: Jared Diamond and James A. Robinson, eds. *Natural Experiments in History*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press. 1-44.
2. Acemoglu D., Robinson James A. (2012) *Why nations fail: the origins of power, prosperity, and poverty*. 1st ed. Acemoglu Daron and James Robinson: Why Nations Fail, Crown Business. 544.
3. Europe 2020. Priorities. European Commission. Retrieved from: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/priorities/index_en.htm.
4. Hollander, S. and Bolling R. Practice, don't preach: getting serious about inclusive development. Retrieved from: <http://www.thebroker online.eu>.
5. Podesta J. Inclusive Economic Growth: Increasing Connectivity, Expanding Opportunity, and Reducing Vulnerability. Retrieved from: <https://www.americanprogress.org/issues/economy/report/2013/02/07>.
6. Bazyliuk, A.V., & Zhulyn, O.V. (2015). Inkliuzyvne zrostantia yak osnova sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku. [Inclusive growth as a basis for socio-economic development]. *Ekonomika i upravlinnia na transporti [Economy and management in transport]*, 1, 19-29. [in Ukrainian].

7. Vinichenko, I.I. (2010) *Investytsijna diial'nist' ahrarykh pidpryemstv* [Investment activity of agrarian enterprises]. Donets'k : Yuho-Vostok [in Ukrainian].
8. Zatonats'ka, T.H. (2014). Finansove zabezpechennia inkluzyvnoho zrostantia ta podolannia bidnosti v Ukraini: isnuuca praktyka ta perspektyvy [Financial support for inclusive growth and poverty reduction in Ukraine: existing practice and perspectives]. *Teoretychni ta prykladni pytannia ekonomiky [Theoretical and applied issues of economics]*, 1 (28), 2, 102-112. [in Ukrainian].
9. Zeni Minton Bedos. Dlia bahatshykh i dlia bidnishykh. Zrostantia nerivnosti – odna z najbil'shykh sotsial'no-ekonomichnykh i politychnykh problem suchasnosti [For the richer and for the poorer. The growth of inequality is one of the greatest socio-economic and political problems of our time]. Retrieved from <http://tyzhden.ua/World/62625>. [in Ukrainian].
10. Kapital'ni investytsii za vydamy ekonomichnoi diial'nosti po rehionakh za 2017 rik : ekspres-vypusk Derzhavnogo komitetu statystyky Ukrainy [Capital investment by type of economic activity by region for 2017: express release of the State Statistics Committee of Ukraine]. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/>. [in Ukrainian].
11. Kozhemiakina, S.S. (2010). *Pidvyschennia produktyvnosti pratsi iak osnova ekonomichnoho zrostantia v Ukraini. Ekonomika Ukrainy: innovatsijna stratehiia ukraïns'kykh reform* [Increasing labor productivity as the basis of economic growth in Ukraine. Economy of Ukraine: An Innovative Strategy of Ukrainian Reforms]: kol. monohrafiia; vidp. red. V.F. Besedin, A.S. Muzychenko. Kyiv: NDEI, 83-91. [in Ukrainian].
12. Kotenko, N.M. (2015). *Stratehichni napriamy investytsijnoi diial'nosti na sil'skykh terytoriiakh* [Strategic directions of investment activity in rural areas]: avtoref. dys. kandydata ekon. nauk: 08.00.03. ZhNAEU. Zhytomyr: ZhNAEU, 20 [in Ukrainian].
13. Pro investytsijnu diial'nist': Zakon Ukrainy vid 18.12.2017 r. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>. [in Ukrainian].
14. Proekt Stratehii staloho rozvytku Ukrainy na period do 2030 roku. Retrieved from: <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/sustainable-development-report/Sustainable-Dev-Strategy-for-Ukraine-by-2030.html>. [in Ukrainian].
15. Rajnert, E.S. (2011). *Kak bohatye strany staly bohatymy, y pochemu bednye strany ostaiutsia bednymy* [How wealthy countries have become rich, and why poor countries remain poor]. per. s anhl. N. Avtonomovoj; pod red. V. Avtonomova; Hos. un-t Vysshaha shkola ekonomyky. Moskva: Yzd. dom Hos. un-ta Vysšej shkoly ekonomyky, 153. [in Ukrainian].
16. *Sotsioekonomichnyj rozvytok sil'skoho hospodarstva i sela: suchasnyj vymir* (2012). [Socioeconomic development of agriculture and rural areas: modern dimension] / Borodina O. M. ta in.; za red. chl.-kor. NAN Ukrainy O.M. Borodinoi. Kyiv: NAN Ukrainy, In-t ekon. ta prohnozuv [in Ukrainian].
17. Statystychnyj schorichnyk Ukrainy za 2016 r; za red. I.Ye. Vernera. Kyiv [in Ukrainian].
18. Taranenko, I. V. (2013). Modyfikatsiia hlobalizatsijno-innovatsijnoi modeli svitovoi ekonomiky na zasadakh staloho rozvytku: novi vymiry konkurentospromozhnosti [Modification of the Globalization-Innovation Model of the World Economy on the Basis of Sustainable Development: New Dimensions of Competitiveness]. *Yevropejs'kyj vektor ekonomichnoho rozvytku: zb. nauk. pr. Dnipropetrovs'k: Dnipropetrovs'kyj universytet im. Al'freda Nobelia*, 1 (12), 172–185. [in Ukrainian].

Received: September 19, 2018

Revision: November 01, 2018 Accepted: November 24, 2018